

PERŽVALGA.

— Petrapilėje 21 d. Lapkričio buvo losztas teatras „Ponas ir Muzikai“ ant naudos „Lietuvizkos Savitarpinės Pagelbos Draugystės“ vokiečių klubo svetainėje. Veikencziomis ypatomis buvo:

Baltruviėnės — žiuponė Szuiskienė
Liudytės — žiuponaitė Suveisdziūtė
Ignaco — p. Žurauckas,
Stanio — p. Vaicziulis,
A. Magerskio — p. Zauka,
Araburdos — p. Palionis,
Onytės — žiuponaitė Kvederūtė,
Kunigas buvo apkeistas į miestelio mokintoją Juozą Daugkantą — kurio rolę loszė p. Valdemaras,

Dudulio — p. Szimelis,
Jono — p. Varnas,
Leizerio ir Berelio — pp. Puras ir Urbonas,
Tomkaus — p. Geras.

Po teatro buvo szokiai iki 4 val. ryto. Bilietai buvo nuo 50 kap. iki 3 rublių.

Vienas dalykas, kad teatro programos szale maskolizsko tapo daleistas spaudinti ir lietuvizškai lotynizskomis raidėmis su paraszu gen. Kleigels'o. Taigi nors mažus apgarsinimus jau daleidžia spaudinti lotynizskoms raidėms.

— Kad svetimtaucziai vis labiau užsiima lietuvizsku klausimu, rodo tas, kad vis daugiau reikalauja lietuvizskų knygu. Vienas knygininkas isz Poznaniaus dabar užprasžė „Vienybės“ iszleistuvėje 30 egz. visokių knygu — tarp tų ir „istoriją“ kunigo Krawczuno.

— „Ukininkas“ pranesza, kad Jurgis Pranckevicius, isz Krasenkos, Krosnos parapijos, Kalvarijos pavieto, apskundė žemskiams D. Valutkevicių už laikymą szaukyklės. Žemskiai krete bet neradę iszėjo. Pranckevicius tada Valutkevicienei sako: „perkavok szaukyklę, nes isz antro karto jieszkodami ras“. Moteriszke įtikėdama Pranckeviciui

paėmė isz pakavonės szaukyklę ir pasikiszus po drabužiais atsisedo kudikį žindyti. Prankeviczius tai pasakė žemskiams ir tiejie tuo surado szaukyklę. Valutkevicius gavo už tai 5 dienas Kalvarijos kalėjime kalėti. Oi verta tokį judoszių pamokinti.

— Krosnoje, bevežant kalces prie murinimo szventoriaus, pasibaidė arkliai Staniulio isz Sakcininkų, kur tie užbėgo ant lydinczių nabaszininką, kur vieną moteriszkę užmuszė, vieną senį pritrenkė, o viena mergina nuo tokio matymo nuomirulį gavo.

— Apie Kroną privisę daug pesztukų, kurie szventomis dienomis ir per szventes kabina si prie žmonių kad jiems pirktų degtinės, o neperkant tai primusza tokį. Nėi vieni atlaidai neapsieina be kraujo pralimo. Pesztukų tėvai tuo iszperka savo vaikus, kurie už musztynes po sudu pa puola.

— Dr. J. Szliupas paraszė į „Związko“ organą „Zgodą“ straipsnį apie susivienyjamą prispaustų tautų Maskolijoi, kad iszleisti tam tikrą laikraszti, kas jau buvo „Vienybėje“ ir „Lietuvoje“ gana apkalbėta. Lenkų laikraszcziai, kaipo tai „Dziennik Narodowy“, „Naród Polski“ ir „Gazeta Katolicka“ atsiliepė pritariancziai, bet nemini apie susivienyjamą tautų kaip užmanyta. „Gazeta Pittsburgska“ atkartuoja visą rasztą isz „Zgodos“ ir pilnai pritaria užmanymui susivienyimo. Rusinai per naujus metus, ant susivaziavimo Jersey City, N. J. dėl ateivių namo, keta iszrinkti isz savo szalies komitetą ir redaktorių jau. Dyvytis vienok reikia, dėlko „Katalikas“, „Viltis“ ir „Ateitis“ apie tą užmanymą nėi žodeliu nepritarė?

— Kun. Kaulakis negalėdams įveikti savo parapijonų kvieczią juos jau ant susitakymo ir kad nesutikimai kilę

tik per klaidą. Bet apie sugrazinimą parapijai pinigų nieko neminėjo, o parapija ne atbutinai reikalauja atidavimo pinigų. Kun. K. net rodą davė užbaigimui vaidų, o tai, kad bažnycią užraszyti arcivyškupui, tai jis iszeisęs kitur, o kiteip tai jo valdzia neiszeleisenti. Parapijonai vienok lai netiki kunigo žadinimams ir daro kaip sutarę, nes tik teip darydami iszgelbės savo bažnytelę ir pinigus nuo pražudies.

— „Tėvynės“ spaustuvė isz Plymouth'o iszsikraustė į Philadelphia apie 15 Lapkriczio ir rodos butu laikas jau iszleisti „Tėvynę“. Kada „Tėvynė“ pasirodys, negalima dar pasakyti. Namą buvo nusamde ant antro augszto 126 S. 2nd str. už \$12,00 samdos ant mėn. Dėl kaszin kokių priezasczių apleido paimtą vietą ir nusikraustė ant 31 N. 9th str. už \$15,00 samdos ant mėn. ant treczio augszto, kur už suvindavimą daiktų moka po 10 ct. už kiekvieną 100 svarų.

— „Saulė“ pranesza, kad szv. Baltramiejaus Draugystė isz Pittstono rengia prakalbas po bažnytineje salėje, ant se redos, 12 Gruodzio, ant 7 val. vakare. Kalbėtojais bus visi kunigai.

— Wilkes Barre, Pa. lietuviai buvo surengę kapeliją, sudeję pinigų nusipirkimui muzikalizskų įrankių ir tt. Kapelijos kasierius ir dar du pauksztukai su kasa ir geresnėmis trubomis užsimanė pabėgti, na, ir nubėgo į New Jersey. Wilkes Barrių policijantai vienok visus tris sumedžiojo ir parvežę sukiszo į la kopą iki provai.

Isz Lietuvos.

Vilnius. Nesutikimai ir vaidai Vilniaus lietuvių su savo vyskupu Zveravycziu tapo pagalios patvirtintais iszleista-me nesenei Vilniuje atsiszau-

kime. Yra tai praneszimas p. Donato Malinaucko, kuriam patilpo paduotas lietuvių praszymas Vilniaus vyskupui, jo atsakymas ir trumpas atsiszaukimas paties praneszėjo apie tą atsakymą. Visas szis praneszimas tapo atspaustas maskolizskai ir lietuvizskai lietuvizskomis raidėmis su daleidimu Vilniaus cenzuros. Tai pirmas nuo 63-czių metų atspaustas lapelis lietuvizskai ir daleidus jį. Kaip girdėti, cenzura labai gailėjusi ir net norėjusi panaikinti tą lapelį, bet buvo jau per vėlu — jis isz spaustuvės buvo jau atimtas ir iszsiuntinetas po Lietuvą. Reikia žinoti, kad vyskupas Zveravyczius tikrai norėjo kaip nors „užmigdyti“ maldavimus lietuvių ir visados stengėsi užlaikyti visą klausimą paslaptoje, vien tik rybose asabiszkų pasisznekejimų. Jis nepriėmė suraszyto praszyimo su paraszais, jis ilgai nieko nenorėjo atsakyti „ant popierio“, idant nebutu kokio nors dokumento ir padarė tai tik tuomet, kuomet aiszskiai buvo pasakyta, kad ant jo bus skundai, jeigu jis nieko neatsakys. Laikyti viską paslaptoje, veidmainiauti akise lietuvių ir skelbti visokius niekus už akių — tai buvo geriausia politika visos Vilniaus kapitulos ir jos vyskupo, kuriam szis politika tiesiok buvo „kryzius“, kaip jis vadina lietuvizską klausimą. Tiesa, pasirodzius atsiszaukimui Cirtauto apie tai, kad lietuviams nereik duoti valios, ir mūsų vyskupas buvo įgavęs drasumą, bet dabar jis pradeda atsiliepti, tarsi pirmą sykį apie maldavimą lietuvių girdis. Negu sako, užginta lietuvizskai giedoti? Negu lietuviai netur Vilniaus bažnyciose lietuvizskų pamokslų? Jeigu szie atsiliepti, tai tikrai teisingi, jeigu tai ne melas, tai galima sakyti, kad mūsų vyskupas itin geras

politikas ir nebereikalo gal eina sznekos, kad ji iszkels ant arcivyskupo. Szis praneszimas, kuris pagal savo turinj tiesiok panesi i proklemacija, aiskiausiai mums parodo, kaip svarbi yra musy raszliava, kaip svarbus yra spinduliai szviesos, kurie kaip kada apszviecia paslaptis musy gyvenimo. Jeigu mes turėtume daleista spauda, tai ir viso klausimo apie baznycia nebutu buve toje formoje, kaip sziaudien — mes jau senei butume aptureje, kas mums prigul, o dabar prisieina vis vesti politiką.

— 2-oj ir 3-ioj d. Rugsėjo Vilniuje atsibuvo antras vieszas susirinkimas „U k i s z k o s V i l n i a u s d r a u g y s t e s“. Tarp kitko liko nuspresta maldauti valdzia apie jrengima Vilniuje augsztosios mokslaines gaspadorystos. Bet placziau apie tai pakalbessim kita kart.

Petrailis.

(Isz „Varpo“)

Isz Brazilijos.

Pabaigoje Ruggjucio mensesio apturejau laiszka nuo p. M. Pieteraiczio (Petereit) isz Kanados, du laiszku isz Pili-pinų: viena nuo Vosylius, o kita nuo (raszėjas nepadejo vardo. Red.) ir viena isz Skotijos. Teip-gi keleta laiszku gavau ir isz Lietuvos — visi praszote atsakymo. Atsakyma duodu per „Vienybę“, nes jus pagal „Vienybę“ man ir raszete. Kiekvienam atsakymo nesugiebiu duoti del stokes laiko ir nereikalingo iszdėjimo pinigų ant markių. Galite numanyti visi, kaip yra brangus ukininkui laikas, ir kiekvienam gal tik sedeti ir vietiems atsakymus raszyti. Tuli raszydami laiszkus neprilipino nei markių ir az uz jų laiszkus turėjau dvilinkai uzmoketi. Visai nesitikejau, kad toki raszytu, klaustu apie gyvenimo sanlygas, norėtu atkeliauti Brazilijon, o netur pen-

kių centų, kad apmoketi laiszka. Tokių neapmoketu laiszku daugiau nepriimsiu.

Dabar atsakau:

P. Pieteraiczui: Kaip Tamista suprasti? Raszote, kad neskaitote „Vienybės“, ir vel, kad patyre mano adresa isz 34 num. „Vienybės“, skaitydami mano korespondencija apie Brazilijos gyvenima? Klausi Tamista, ar pas mus szilta. Teip brolau, szilta kaip pirtyje. Bet kaip pirties sziluma suteike sveikata žmogui, teip ir musy Brazilijos sziluma yra tokia. Asz dar negirdėjau, kad kas ant ukių nuo szilumos butu apsirges arba numires. Raszai Tamista, kad nemoki zemdarbystės. Tai gaila; nemo-kant smuikuoti, smuiko neimk nei i rankas. Kad turi vidutinį uzdarbį ir dar keleta dolerių isztekliaus, tai sedek ant vietos broli. Girios darbas tai ne sermėgos siuvinimas. — Kitos visos smulkmenos buvo jau „Vienybėje“ pirmiaus ap-raszytos.

O jus Pilipinų kareiviai — nekaltų pilipiniecių zudytojai — guodziatės ir aimanuo-jate, kad uz \$15,00 ant mensesio turite daug vargti ir dar musztis su tais juodukais. O ar bala jus vertė prie to vargo? Ar nebutumėte uzsidirbe ant mensesio vietoje \$15,—50 dolerių ar daugiau. Misliju, todėl iszejote Amerikon, kad nereiktu cariszku raugu pri-rugti, kad butumėte laisvi. Asz jau senesnis uz jus, bet ant mirties neicziau nei uz \$100, kur jus parsidavete giltinei uz \$15. Mano mislis apie kareivį tokia: Gintis, jeigu tave uzpuola arba szalį, karioje gyveni, bet uzpulti kita, kaip jus pilipiniecius, troksztanczius laisvės, tai yra galvazudystė ir kad toki galvazudziai butu kuogreicziausiai nugaluoti! Kas gal buti žmogui geresnio, kaip dziaug-tis szejmynėle (vaikeliais), dirbti be baimės nustokimo

darbo ar pastogės, turėti gerą maista ir pakaktinai. Kareivis daug kartu stimpa badu, maitinasi prismirdusiu, sugedusiu maistu, iszplėsia sveti-mą turta, neturedams žmonisz-kų jausmų uzpuola moteris kaip koks tigras. Kareivis kenczia visoki skurda pats ir naikina visas gamtos dovanas — kareivis yra nuozniausias tvarinys ant svieta ir nuo visy turi buti laikomas paniekoje!

Dabar dar truputi pakalbė-siu apie abelna gyvenima, apie ateite.

Musy broliai lietuviai visi yra zemdirbiai arba ukininkai. I New York'a atplusta tukstancziai jų ir paklausus, ko atvykai, atsakys darbo jieszkoti, dirbti. Nei vienas neat-sakys, kad esant sunku iszgy-venti Lietuvoje, atėjau czion ukiauti, kur lengvesnes sanly-gos. Musy broliams rodosi igriso uke ir jie apie ja nenor nieko zinoti. Berods, ukinin-kas tur daug rupesczių; su gyvuoliais tai lyg kokia baudzia-va be pertrukio: szerk, penek, milzk, skersk, pjauk, sulaukes jaunų vel priziurek, augink ir teip be pabaigos, metas i meta. Be ukis, darbininkas, teisybe pasakius ubagas, iszdirbes kaip jautis darbo laika, isirė-mes i szonus vaikszcziuja kaip ponas koks ir kartais dar pa-sijuokia isz ukininko, it kvai-lo, kuris niekados neapsidirba. Bek kaip ilgai toks mandralis juokiasi? Sztai, sustojo pa-brikas ir musy gudruolis, ba-do spiriamas, ateina pas uki-ninka ir siulosi isz pilvo dirb-ti, kad tik gautu pavalgyti. Uzėjo straikas, tai ziurek, kad galva neprikisztum. Tai dirba tik 2-3 dienas per sanvaitę ir tik puse laiko, ir kaip žmogus, kitas su nemaža szejmyna, isz-gyvensi, iszmisi. Imi kur ka gauni. Nieko neuždirbant, netu-ri savo pastogės, savininkas na-mo iszmeta atimdams net pas-kutinius rakandus ir skarma-lus, nes jam neužmokejai sam-

dos. Kokia tokių žmonių atei-tis, kokia ateitis jų vaikų? Paukszcziai eina i poras ir krauja lizdus, peri vaikus ir rupinasi apie juos, iki tiems užaugus. Rodos tokiam pro-tingam žmogui nevertėtu žem-iaus stovėti uz paukszczius, nesirupinti apie lizda. Uki-ninkas, tai yra izlaikytojas visy gyventojų, pagaminda-mas jiems maista. Dabar darbininkai apstoje pabrikus lau-kia gerovės, bet ateis laikas, kad jie priversti bus žemę dirbti, kaip tokių jau ir ne-menkai yra.

Asz gyvenu kaipo koks ka-ralius, paziurejes ant darbi-ninkų. Turiu savo namus, isz kurių nieks manės neiszmes uz samda, turiu dvi karves ir pie-ną geriamė vietoje vandens, treczia karvė priauganti. Viena verszi pasipjoviau o kita par-daviau; turiu porą gerų arklių, 25 kiaules, 3 penimius; o visztų ir anczių tai nežinau kiek. Nori mėsos, pasigavai, pasi-pjovei ir valgyk iszsvires, o darbininkas turi moketi uki-ninkai uz tai gerą pinigą, no-rėdams visztienos paragauti. O sodų vel vaisiai? Asz ne-mainycziau ukės ant kaszin ko.

Ziema szj meta buvo neszal-ta. Kartą termometras pa-vesyje rodė 20 laipsnių szilu-mos, o apie 20 Rugsėjo buvo 25 laipsniai.

Pradzioje Rugsėjo mensesio atsilanke i musy apielinke kun. J. Lassbergis. Lietuviai visi atliko iszpažinti; kun. pa-sakė liet. pamokslą. Vietiniai kunigai uz miszias ima 10 mil-reisų, o kun. J. Lassbergis tik 2 milreisu ima. Paszventino mano namus, ir vos isiuliau milreisa, uz iszvarymą velniu-kų, uz ka jis vaikams dovanajo knygele „Istorija seno Istaty-mo“ (ar lietuviszka? Red.). Jei atvyks czion daugiau lie-tuvių, tai kn. L. zadėjo aplan-kyti mus tris kartus ant metų.

Isz Lietuvos yra pasirengu-sių czion atkeliauti i 30 ypatų.

Taigi gal sutversiu lietuviską koloniją. Kaip jie atvyks, paraszysiu.

Ką kitados rasziau apie tą 15 szejmynų isz Kauno gub., kurie gyvena apie Ijuha, tai parasziau vienam pažystamam lenkui; kaip jis mą atraszys, tai tuo apie tai paraszysiu į „Vienybę“.

Kas norėtu gauti nuo manęs atsakymą per laiszką, tai turi toks ant savo laiszko užlipinti atsakanczių markę, kad man tiefeiktu užmokėti ir už paraszymą atsakymo tegul prisiuticzią dovanoms kokią gerą knygą, bet su gana apmokėtu prisiuntimu.

Kazimieras Maculavicius.

Politiszkos žinios

Amerika. Czion dabar daugiausiai yra kalbama apie atidarymą kongreso szią sanvaitę (3 d. Gruodzio). Daugelis uzmanymų liko neužbaigta ant pereitojo kongreso, o kiti ir visai palikti iki szitam, taigi dabar prasidėjusi sesija kongreso turės pilnas rankas darbo ir visi isz anksto sako, kad nebūse galima apsidirbti su visais uzmanymais ir reikalais bėgyje dabartinės sesijos kuri užsibaigs Kovo mėnesyje ir kad prezidentas po tam laikui turės neatbutinai suszaukti extra-sesiją. atlikimui nekurių svarbių reikalų. O szį metą apart paprastų reikalų pareis toki svarbus klausimai, kurie nemažai laiko užims, kaip padidinimas armijos ant 100,000 kareivių, sumažinimas karės mokeszių ant \$30,000,000 sudavadyjimas reikalų ant salų, kurias Suv. Valstijos paskutiniaisiais metais yra įgiję, apsvartymas ir isztyrimas klausimo apie kasimą Nicaragua kanalo vidurinėje Amerikoje ir daugelis kitų.

Ant Pilipinų kova tęsiasi, kaip ir pirmiau, bet Amerikos valdžia nugabeno daugiau kariaunos isz Kinų ir daugelį

pulkų nuo salos Porto Rico, kurios gyventojai pradeda apsiprasti su amerikonų valdymu, dėlto tai czion esanczius kareivius valdžia ir pasiunczia į reikalingesnę vietą — į Pilipinus. Pilipinieciai ties miestu Malolos isz pasalų užpuolė ant pulko amerikonų pėstininkų du užmuszdami ir tris su žeisdami, o kada amerikonai puolėsi ant jų, tie iszsikavojo į pelkes. Paskucziausios žinios pranesza, kad 1200 pilipiniecių pasidavė amerikonams mieste Vigan. Tai butu didžiausias skaitlius ant syk pasidavusių iki szioliai. Bet kada amerikonai apsidirbs su kitais? Iki sziol Amerikos valdžia yra iszsikasztavusi ant vedimo karės Pilipinuose \$200,000,000 ir ką ji yra ten atlikusi? Prakilnesni pilipiniecių vadovai ir tėvynainiai pusta kapuose arba bastosi svetimose szalise toli nuo savo tėvynės; trisdeszimtys tukstanczių, jų sunų geriausiame amžyje ir pajiegose tapo užmuszti, o szimtai jų dukterų, neturinczių kur prisiglausti, pakliuvo į netinkamas vietas; laukai apleisti, tik žolėms apžėlę, namai sudeginti arba sugriauti, szejmynos iszskirstytos ir iszvaikytos, jau nekalbant ką gyventojai nukentėjo nuo Amerikos kariaunos. Ir kada tas viskas pasibaigs.

Amerika galiausiai užsispyrė, kad Turkija užmokėtu \$90,000 už nuskriaudimą amerikonszkų misijonierių per pjo-vynes Armėnijoi. Turkija nemokėjo tol, kol Amerika nenusinntė savo kariszko laivo „Kentucky“ į Smyrną. Turkija apsiėmė atmokėti ir užlaidymo tolesnės prietelystės su Amerika, padarė kontraktus su Crampo laivų dirbtuve Philadelphiai ant \$1,635,000, dėl padarymo kariszkų laivų.

Teip iszgriebus nuo Turkijos \$90,000 „Kentucky“ nuplaukė į Tanger, Moroko, sziaurinėje Aprikoje, dėl iszverzimo \$5,000

už užmuszimą Suv. Valstijų vieno ukėso.

Pietinė Aprika. Anglijai besidžiaugiant pergalėjus burus atsiėjo tojo džiaugsmo visai iszsizadėti per pakliuvimą 400 anglų į burų rankas. Tie 400 anglų su dviem kanuolėms buvo miestelyje De Wetsdorp, pietinėje dalyje Oranijos, kuriuos apsupė 2500 burų ir po mažo muszio anglai pasidavė Anglų užmuszta tapo 15 ir 42 sužeisti, kuriuos burai paliko miestelyje. Gen. Knox su 1400 kareivių isz Edenburg skubinosi saviems į pagelbą, bet atvykus į De Wetsdorp nieko nerado nei galėjo dasizinti kur burai su sugautaisiais anglais dingo. Teipgi anglai turėjo didelį muszij su burais po vadovyste gen. Viljoen ir Eras mus pas Rietfontein, kur tapo užmuszta anglų komendantas Lloyd, 5 apicierai, 5 kareiviai ir 50 sužeistų. Burai isz muszio pasitraukė. Pas Bethulia, pas Orange upę, gen. De Wet susitiko su gen. Knox, bet be muszio De Wet nutraukė ant Bloemfontein. Burai buvo apsupę miestą Vryburg, Kapo kolonijoi, ir tik atėjus pagelbai, burai pasitraukė.

Toksai dalykų stovis pietinėje Aprikoje iszszaukė nelauktiną sumiszimą visoje Anglijoi. Kelių pulkelių burų neįstengia apgalėti 200,000 anglų ir szaukiasi ant greitosios atsiuntimo daugiau kareivių o czia jau nėra isz kur jų imti. Anglija vienok apsiėmė nusiųsti 20,000 kareivių ir 50,000 arklių nupirkusi Amerikoje. Pietinės Aprikos gen-gub. Milner pripažino, kad Anglija apsirikusi su savo mieriu ir daug daugiau nužudys dar negu jau nužudė, kol pasieks savo mierį. Jis rodyja sugrazinti abiem respublikom patvaldystę ir užbaigti karę. Milneris mat persitikrino, kad dėl žiaurių anglų pasielgimų su burais, jų moterims, ir vaikais, kyla isz

naujo nekentimas tarp olandiszkos kilmės gyventojų ir tiejie visame burus szelpia. Kad burai neįsiverztu į Anglijos valdybas, tapo ant rubezių Oranijos ir Transvaaliaus pstatyta tvirta sargyba, kuri neperleistu burų.

Lordas Roberts nepergalėjęs burų jau gryzta Anglijon. Virszininkystė ant kariaunos tapo pavesta galvažudziui Kitchneriui. Ant Roberto gyvasties buvęs sutartas suokalbis Johanesburge, kur buvo į pataisyta bomba Panelės szvenčiausios bažnyčioje, kur atėjus Robertui, but buvus uždegta. Gal dėlto Roberts ir pasiskubino iszkeliauti. Kaip suokalbininkai tapė suaresztuoti 5 italai, 4 graikai ir 1 prancuzas.

Transvaaliaus prezidentas Kruegeris isz Paryžiaus nukoliavo į Koeln, Vokietijoi. Prancuzai su Kruegeriu atsisveikino labai iszkilmingai. Seine departamento virszininkai nutarė kreiptisi prie valdžios, kad toji stengtusi įvesti santaiką — suderinti burus su Anglija. Kruegeriui keliaujant į Koeln, ant kiekvienos stacijos buvo susirinkę pulkai žmonių rykaudami, tai norėdami pamatyti prezidentą. Į Berlyną Kruegeris vargiai atsilankys, kadangi Vokietijos cesorius to negeidžia. Po apsilankymo Kruegerio Europoje, Burų Lyga keta jį parsikviesti Amerikon.

Rytinė Azija. Tarybos Kinuose vargiai greit pasibaigs, ypacz Europos vieszpatystėms tarp savės nesusitaikant, kožnai turint skirtingus reikalus ir pagal tai statant reikalavimus, kurie tik joms butu naudingi. Daugiausiai priesz kitų uzmanymusėjo Amerika, kadangi ji, negalėdama apsidirbti su szalimis, kurias yra apėmusi, negeidžia daugiau to gero tuomi tarpu nei nuo Kinų. Ji tik nori kad Kinuo-

atkeliavęs. Brolis velionio Krasnicko, kuris teip-gi neperseniai yra atvykęs iš Lietuvos, prisiėmė jį prie savęs į darbą, parupindamas kito lietuvio mainierines popieras (angliakasio diplomą). Brolis teip-gi turbūt ant kito popierų dirbo, nes, buvo sakoma, nemokėjo dirbti ir trimis dienomis prieš szito užmuszimą tame pat darbe tapo sužeistas ir gali ligonbutyje. Po brolio sužeidimui velionis prisiėmė kitą, tulą jauną vaikina, kuris teip-gi tapo sužeistas, bet ne mirtinai. Velionį Krasnicką szuvis pagavo tokiu budu: uždegus knatą pirmu sykiu tas užgeso ir jis nuėjęs uždegti antru sykiu, kuris jau buvo nudegęs iki parakui ir tuom tarpu iszszovė, kad velionis nespėjo nėi atsitraukti ir visas tapo sudraskytas.

Ką galima kaltinti tokiuose atsitikimuose? Labjausiai kaltinti reikia tuos lietuvius, kurie duoda savo popieras tiems, kurie darbų da visai neiszmano. Jau czion nuszovė trys lietuviai, kurie nieko nenumanydami dirbo su kitų popieromis. Tai gi tas tegul buna pamokinimu kitiems, ypacz neseniai atvažiavusiems iš Lietuvos, kad nesigriebtu prie tokių darbų, prie kurių reikia turėti daugiaus numanymo ir patyrimo, kad kas ir duotu savo popieras. Teip-gi lietuviai kurie yra pratę kitiems duoti savo popieras, butu geriaus, kad sergėtusi, kadangi ne vienas gali sav daug negerumų pasidaryti, kadangi tokiems atsitikimams pasidauginus, iszsiszkins, kokiu budu nenuvokiantieji nieko apie angliakasyklas į darbus iszgauna. Rodos ir patiems reikėtu susiprasti, kad tokiu budu ne vieną isz szios pasaulės iszvaro. Vos atvažiavusiems ir nevertėtu norėti ant syk per daug, bet geriaus padirbti prie kitų kol pramoks, viską permanys, o ta-

da ir patys pataikys popieras iszsiimti ir numanys ko darbe reikia, bet tegul nesigiria ir neprikaiszuoja kitiems, kaip velionis darė, sakydamas, kad da nėra nėi dviejų sanvaiczių kaip jis esąs Amerikoje, o jau turis darbą ant savęs; kiti-gi gyveną po 3 metus ir da vis dirbą prie kitų. Kas jam darbar isz to darbo ant savęs? Kurie nenumanydami darbų, bando į tokius iszgriebti, tai tik giltinę szalę savę pasistato.

Sziomis dienomis Pottsvill'ės sude tapo prasudinti į kalėjimą 8 lietuviai ir viena lietuvaitė. Vyrai gavo po 6 mėnesius kalėjimo, po \$20,00 baudmės ir užmokėti visus kasztus provos už sudanzymą Vinco Burinsko karcziamos. Minėtoji mergina turės sėdėti du mėnesiu ir užmokėti \$1,00 baudmės, bet žmonės sako, kad ji pakliuvusi nekaltai. Mat, kada aniejie lietuviai daužė karcziamą, vienas isz jų užsidegime karzygiskos dvasės, nusivilkęs sermėgą metė ją ant žemės, kad geriaus savo darbą varyti; mergina tik paėmusi sermėgą nuo kelio. Liudintojai parodė, kad toji mergina akmenis padavinėjusi bombarduojantiems karcziamą.

Visi minėti lietuviai paeina isz Vilniaus gub. apart vieno isz Suvalkų gub. ir skaitymu knygų ar laikraszczių jie neuzsiimdavo. Rods, viens isz jų bandė laikrasztį prilaikyti, kurį jam jo draugas prikaltė, bet ar jis skaitė, ar jam jo reikėjo, negalima zinoti. Visi jie, vienok, buvo karszti dievuocziai ir ypatin-gai užsiimdavo naikinimu valnamanių, szliuptarnių ir tt. ir tada bombarduodami akmenais karcziamą rėkavo: „iszmuszt suvalkinius, szliuptarnius“.

Broliai lietuviai! Koliai mes pravardziuosimės tarp savęs ir akmenais norėsime vieni kitus pamokinti — nesulauksime gerovės; imkimės prie skaitymo

gerų knygų ir laikraszczių, klausykime gerų pamokinimų mus prakilnesnių tautiecių, o tada nereikės pravardziuotis ir nenorėsime kitaip mananczius su akmenais pertikrinti ir už tai į kalėjimą patekti.

Nedaug pas mus tokių lietuvių randasi, kiti gi isz visų pajiegy darbuojasi ir iriasi pirmyn. Paskutiniame laike tapo sutverta kuopa „Susiv. Lietuvių Laisvamanių“, kur isz karto prisiraszė nemenkai sanarių. Kitas susirinkimas bus laikomas 8 d. Gruodzio, subatoje, po susirinkimui draugystės „Spindulys Szviesos“, 7 valandą vakare, ir kurie myli laisvesnę mislį ir praisblaivinimą nuo nežinės ir visokių prietarų yra nuoszirdziai užkviecziami pributi. Įstojimas 25 ct. ir 10 ct. mėnesinės. Lietuviai pasinaudokite isz tos progos. Mes nuo savęs linkime, kad laisvamaniai kitų miestų tvertusi į kuopas „S. L. L.“

Valnamanis.

Scranton, Pa. Su mus miesto „T. M. D.“ kuopa nusidavė teip, kaip kitą kartą su Coxey'o bedarbių armija, kuri pasiekus Washingtoną, kaip anglai sakydavo — „Mr. Coxey gone to hotel and his army to hell“ (p. Coxey nutraukė į vieszbutį, o jo armija į pragarą). Musų kuopa buvo užsi-prasziusi kunigus ant prakalbų ir tie nuvažiavo su savo reikalais kur jiems reikia paradydami kuopą. Mes norėdami patraukti daugiau lietuvių prie „T. M. D.“ surengėme vieszų susirinkimą ir užkviėme kunigus su prakalbomis, pasitikėdami, kad jie padarys daugiau įtekmes ant žmonių, žmonės-gi matys kad „T. M. D.“ užsiima vien tautiszkais dalykais, nemaizant czion kitokių dalykų. Ant susirinkimo kunigai nekaltėjo apie „T. M. D.“ tik apie savo „Motinėle“, prie kurios, apart jos uždėtojų, nieks nesiskubina

prisiraszti. Po tų prakalbų kilo ginczai ir nesutikimai tarp vietinių lietuvių ir kuopa „T. M. D.“ pakriko. Vienok mes, kurie tą kuopą sutvėrėme, darbuosimės, kad ją vėla atgai-vinti. Ant 9 d. Gruodzio rengiame surinkimą, kad pataisyti tą, ką kunigai yra sudarę, bet szį jau nekviesime kunigų kalbėti tik užprasziysim tautiecius, kurie pakalbės mums apie mus tautiszkus reikalus, apie „T. M. D.“, parodys mus žmonėms, ko mums reikia ir kaip gyventi ant szios pasaulės.

A. Bakunas.

Hartshorne Ind. Ter. Asz atvykau į Indian Territory 20 Spalio ir man isz syk gyvenimas pasirodė visai nepatinkantis. Radau czion nemažai lietuvių, savo pažystamų. Pa-buvęs keletą dienų ir lankydamasis pas savo tautiecius, man labai isidėjo vienas dalykas, kurį ir noriu apraszyti. Pas žmones tuojaus pamacziau „Vienybę“ ir „Lietuvą“, o vienoje grinczioje radau ir „Saulę“, bet toji buvo prastai užlaikoma. Man užklausus savininko, kodėl tas laikrasztis teip yra paniekintas, jis atsakė: „Po teisybei, tai teip ir nereikėtų apleisti, kadangi evangelijos jame talpinasi, bet už tai, kad „Saulės“ iszleistas visur eina prieš mus reikalus“. Jis pradėjo, kalbėti apie rengimą parodos Paryziuje ir kaip Baczkauckas viską darė, kad kiek galint jai užkenkti, liepdamas net suaresztavoti rinkėjus aukų, bet paroda vienok įvyko. Teip-gi jis priminė, ką „Saulė“ darė priešzai pakilusį straiką Pennsylvanijoje, kur kasyklų darbininkai negalėdami toliaus kėsti daugelio skriaudų, bandė per straiką sziek-tiek savo reikalus pagerinti. Asz czion neraszysiu viską ką jis man kalbėjo, ypacz nevertosiu tokių žodžių, kokius jis vartojo, bet man tas isidėjo, kad mus

žmonės, nepaisydami ką viens ar kitas laikraštis raszo, pradeda gyventi savo protu ir patys apsvarstyti reikalus ar jie yra geri ar ne, ypacz jie jau ne teip greit klauso visokių siundymų.

Miestelyje Hartshorne apsigyvenau, nors man viskas ezion nepatinka. Namai visai menki, žmonės gyvena labai vargingai, kuone teip kaip Lietuvoje kumecziai dvaruose. Poroje vietų teko sutikti vietinį vokiečių kunigą pinigaujant. Jis kas mėnesis pereina nei vieną lietuvių neaplenkdamas ir isz grinczios neina kol dolerį negauna; pusę dolerio visai nenori imti. 7 d. Lapkriczio teko pamatyti kapines visų gyventojų szito miestelio. Tą dieną laidojome tulą lietuvių ir nuvykus ant kapinių asz neiszpasakomai nusistebėjau, pamatęs ant kapų prikaisziota bonkuczių kaklais į žemę ir daug puodukų prinesziota. Asz užklausiau vietinių lietuvių ką tas reiszkia ir jie man atsakė, kad tai yra kapai murinų ir indijonų. Asz vėl klausiau, ar ant tų kapinių visus laidoja, tai yra visokių tikėjimų? Jie atsakė: „Teip; mus kunigas sako, jog vis tiek“. Tame tarpe iszgirdau angliszkai kalbant ir palikęs savo tautiecius,ėjau artyn, kad paklausyti ir arcziau priėjęs pamacziau, aną vokiečių kunigą pamokslą apie velionį sakant. Velionis mat neduodavęs deszimtinės isz pilno ir jam numirus, kunigas savo atsiėmė ir pasakė dar jam pamokslą ant pagraudenimo gyvųjų, kad tiejie teip nedarytu, nenutrauktu kunigui deszimtinės. Kunigas pasitikėjo, kad jo draugai pasigailėję velionio duszios, užpirks keletą miszių ir kunigui tie keli doleriai neprapuls. *Indijonas.*

Spring Valley, Ill. Kaip visur, teip ir pas mus tasymasi su kunigu nesiliauja. Jau se-

niaus buvo „Vienybėje“ raszta, kad parapijonai isz paskutinos darbuojasi, kad kun. Juozapą Servetką iszvyti, bet jis dar vis pas mus yra ir nežinia kada mes nuo jo atsikratysime. Pereitą mėnesį buvo parapijos susirinkimas, kur tapo nutarta suraszyti visus kunigo „gerus darbus“ ir per komitetą priduoti vyskupui, iszaiszkinant drauge ir kitus mūsų reikalavimus. Vyskupas atsiuntė savo pasiuntinius, kad visą reikalą isztirti ir tie iszklausę žmonių pasiskundimus iszvažiavo ir vėl viskas nutilo. O kun. Servetka daro kas tik jam patinka.

Tuli visai nustojo eję į bažnyčią, nenorėdami klausyti pliovonių ir keiksmų, kadangi kunigas vietoje skelbti Dievo žodį, tiktai plusta parapijonus. 22 d. Lapkriczio parapijonai vėl buvo suszaukę susirinkimą, ant kurio teko ir man buti. Žmonių susirinko nemažai. Vieni reikalavo kunigą iszvyti, kiti rodyjo, kad atimti visokius radandus isz klebonijos, ką parapija yra nupirkusi ir visokiais budais bandyt kunigo atsikratyti. Galiaus tapo sutarta raszyti dar vieną laiszką pas vyskupą, klausiant, ar jis praszalins kunigą ar ne? Jeigu negautu jokio atsakymo, tai sutarė patys kun. iszvyti. Kunigėlis, kiek matyt, nieko neboja, vazinėja po aplinkinius miestelius pinigaudamas, kadangi žmonės – gyvendami kitur nežino jo „puikių darbų“ ir jam da pusėtinai sumeta, teip, kad jis sau gana puikiai pragyvena.

Lapkriczio 25 d. kunigas nelaikė nei miszių, tik atsinesęs glėbį popierų pasidėjo ant grotelių ir atsiplėszęs laiszką nuo vyskupo, kaip kunigas sakė, ir pradėjo skaityti angliszkai. Kiek galėjome suprasti, buvo per tąjį laiszką užtvirtintas naujas komitetas, kurį kunigas iszsirinko, isz jam patinkamų ypatų. To

liaus kunigas pagarsino, jogiai susirinkimai kitur nebus laikomi, kaip tiktai klebonijoje, ir ant tokių susirinkimų niekam nebus valia ateiti, kaip tik komitetui. Vyskupas užtvirtinęs kunigą prezidentu ir vice-prezidentu; kasierius teipgi yra iszrinktas, bet pinigus kunigas priimsės. Apart to, liepė visiems kad jį guodotu kaipo virszininką parapijos, kadangi vyskupas jam visą valią davęs ir jis galis daryti su žmonėmis ką tiktai noris. Toliaus dar pasakė, kad deszimtinę kožnas turi atiduoti ne isz savo loskos, bet neatbutinai, kadangi nemokėjimas deszimtinės yra vienas isz didžiausių nuodėmių; priminė, kad už sėdynes bažnyčioje kožnas turis mokėti po 10 ct. kožną sykį ir jeigu kuris turėdamas 10 ct. neduotu kunigui ir nusinesztų namon, tas mirtinai sugrieszysės. Ant galo kunigas pasakė, kad jam nepatinkamus ne tik ką nereikia į bažnyčią leisti, bet ir isz miesto iszvyti.

Tą dieną žmonės prisiklausė tokių žodžių kaip pagedėliai, nedaverkos, czebato aulai, nigeriai, mulai, szunvaikiai, žydberniai ir tt.

Kunigas matydamas renkantės žmones į kruvas, baimijosi, kad kas pikto nepasidarytų, ir atėjęs netoli durių szaukė policiją ir klausė kur jį galėtu buti. Jis isz anksto buvo užsipraszęs policiją ant tos dienos, bet toji nežinia delko nepribuvo. Mūsų gi visas ginklas priesz kunigą, neduoti jam pinigų nei kreiptis prie jo su bent kokiais reikalais, o tada ir pats iszsineszins.

Parapijonas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“
Newark, N. J. Lapkriczio 18 d. kuopa T. M. D. laike bertaininį susirinkimą, ant ku-

rio nutarta tapo:

a) Paaukauti \$15,00 į T. M. D. kasą isz pelnytų pinigų ant baliuko, laikyto Lapkriczio 10.

b) Musų kuopa atmetė ir nu-siuntė atgal knygiui, Jocio padovanotą knygut., „Kuomi Žmonės Gyvena“. Atmetėme dēlei tokių priezaszių: Centraliszkas komitetas nuplėszdamas pusę virszaus su apgarsinimais iszleistojo parodo, jog nepatinka T. M. D. toji dovana, o nuplėszimas virszaus knygutės kompromituoja visą mus organizaciją.

c) Centraliszkas Komitetas turi rupinties idant iszleisti didesnes moksliszkas knygas, nes ir patsai draugystės vardas to reikalauja. Iszleidžiant didesnes knygas butu didesnė nauda tėvynei ir greicziaus aukos plauktu.

Vardan kuopos

Virsz. *M. Ambrozeviczius.*

Sekr. *V. Ambrozeviczius.*

Nuo Redakcijos. Apie p. Jocio dovanos atmetimą buvo reikalavimai tik poros kuopų. Dauguma kuopų nieko nesakė ir dėlto jos nebuvo galima at-mest. Atmetimas dovanos kilo dėlto, kad p. Jocis su ta knygele norėjo pasidaryti reklamą ir paskui už „business“ butu buvusi kaltinama T. M. D. Kad iszeiti geriausiai, Centr. Kom. norėjo atspaust naujus apdarelius ir senosius nuplėszus užlipinti ant knygutės, bet butu tas kasztavę į \$15,00. Galiausiai Centr. kom. nutarė apgarsinimą nuplėszti ir siuntinėti kuopoms, parduodant sanariams po 5 ct. o ne sanariams po 15 ct.

Apgarsinimas p. Jocio nuplėsztas ir knygutė iszsiuntineta. Už tai tegul buna tasai reikalas užbaigtu.

Edwardsville, Pa. Gruodžio 25 d. ezionai susitvėrė T. M. D. kuopa, prie kurios prisiraszė 21 sanarys. Kuopa nutarė dar laikyti antrą susi-

rinkimą surėdymui visų reikalų ir iszrinkimo kuopos vyriausybės. *Sanarys.*

N. 23 kuopa Baltimore, Md. naujai prisiraszė:

1023 V. Meszkinis -60
1024 K. Adomaitis -25
1025 S. Szalcziuonas -15

A. Ilgūnas.

Nuo Redakcijos. Mes jau pirmiaus buvome praneszė, kad talpinsime užsimokėjusių sanarių vardus tik tų, kurie užsimokės sykiu 60 ct. Mokant metinę dalimis, kelis kartus reik talpinti į laikrasztį tuos paczius vardus, kas tik užima dovanai vietą. Dėlto sanarių dalinių mokeszių negarsinsime, kurie sykiu neužsimoka 60 ct. Naujus sanarius, maziaus mokėjusius, pagarsinsime.

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :
Pagal „Vienybės“ num.
45 buvo kasoje \$334,69
J. Szuipis, Baggaley, Pa. \$1,00
Elizabeth N. J. kuopa \$2,64
G. Szileika, Bloomington, Ill. \$1,20
A. Olszevskis už 100 egz. knygelijų „Vanduo“ \$5,00
Sykiu \$344,53

I s z m o k ė j i m a i :

N. Olszinskui kasztai už iszsiuntimą sanariams knygelijų. \$4,66
Kasztai Money Orderio už tą patį. 07
M. J. Damijonaicziui sugrazinti kasztai už laiszku mar-kes. \$1,97
Sukolektavimas Elizabeth'o kuopos chek'io. 10
Spauda 4,500 knygelijų „Vanduo“. \$76,00
Kasztai iszsiuntinėjimo kuopoms knygelijų „Vanduo“. \$8,21
Markės ant laiszku. 16

Sykiu \$91,17

Lieka kasoje \$253,36

A. Olszevskis.

Philadelphios liet. parapija ir kun. J. Kaulakis.

(„Vienybės“ redakcija už szitą straipsnį neatsako).

Tasynės parapijonų su kun. J. Kaulakiu, klebonu lietuviszkos parapijos bažnyczios, vardan szv. Antano, ant South 5-th str. tēsesi jau nuo 7 mėnesių. Per 7 metus ir iki sziol parapijonai skaitė savo kleboną už geriausį isz visų liet. kunigų Amerikoje, bet kaip tik pareikalavo nuo kun. kasos, tai tuoj prazuvo jo gerumas ir parapijonų guodonė dėl kunigo. Reikia priminti, kad ir kiti kunigai ne už ką kitą turi nesutikimus su parapijom, kaip tiktai už reikalavimą rokundų ir kasos. Bet apleisime kitus kunigus ir žvelgsime į kun. J. Kaulakį ir parapijonus.

Neminint praeitės, gerus ar negerus darbus, parapijonai nutarė viską surinkt ir suraszyti visą istoriją Philadelphios lietuviszkos S-to Antano parapijos ir bene iszleis knygutėje.

Dabar pažiūrėsime isz koki kilo nesutikimai tarp kun. J. Kaulakio ir parapijonų.

Kun. J. Kaulakis mylėjo arba turėjo szian tai ten tankiai iszvažiuoti, bet užsakius isz sakyklos, kad iszvažiuos, tose dienose žmonės kreipdavosi prie kitų kunigų. Pradžioje Berzelio mėn. 1900 kun. J. K. iszvažiavo nieko nesakęs ir per 8 dienas nebuvo namie. 10 Berzelio, nedėdienyje, žmonių priėjo pilna bažnyczia, o kunigo ner, ir nei zakristijonas nežinojo kur dingo kunigas. Kiti nuėjo pas airių kunigus praszyti, kad ateitu nors miszias atlaikyti, bet kad buvo per vėlai jau, tai airių kunigai neatėjo. Žmonės iszvaiksycziojo namon ir po pietų vėl susirinko į bažnytinę svetainę, o labiausiai tie, kurie kn. buvo atsidadę, pas kun. pasidėję savo graszelius, kaip pas

kokį bankierių pakavoti. Kilo visokių kalbų; vieni sakė, kad kunigas pabėgo ir mustų pinigų iszneszė. Kiti vėl, kurių nebuvo pas kun. pinigų, sakė, kad kunigėlis iszvažiavo pasikleminėti, pasikleminėjęs vėl parvažiuos. Treti bėgo į banką žiūrėti ar parapijos pinigai neiszimti. O ketvrti leido telegramus į visas szalis jieszkodami prapuolusio kunigo. Isz Elizabeth, N. J. gavo atsakymą, kad kun. yra ir rytoj parvažiuos. Žmonės aprimo. Kunigas parvažiavo.

Nedėlioje, 17 Berzelio, kun. jau kad davė tai davė parapijonams isz sakyklos. Iszvadino keturkojais, ilgasnukiais ir visus apszaukė, kurie dryso jo iszvažiavimą teip apgailistauti. Žmonės, teip paniekinoti, pradėjo kreiva akia ant kunigo žiūrėti. Berzelio 24 buvo parapijos susirinkimas, kur atėjo ir kunigas Kaulakis. Protokolų knygoje jau nuo metų buvo pagal nutarimą įraszyta, kad padėti pinigai bankoje turi buti ant kunigo vardo ir dviejų parapijonų, kurie bus iszrinkti. Užklausti iszrinktieji atsakė, kad kunigas padėdams pinigus bankon niekur jų nepriėmęs ir apgauliojęs visokiais budais. Užklausus kunigo, dėlko teip daro, kun. atsakė: „Asz jums ir teip per didelę daviau valę per tuos 7 metus, teip, kad sziantdien drystate ant parapijos pinigų buti bosais. Tų pinigų \$5,659,86 nemislykite, kad gausite, jie bus sunaudoti ant dvasiszku reikalų“. Bet ant kokių, tai kunigėlis nepasakė. Žmonės supratę, kaip kun. su jais elgiasi, nutarė laikyti susirinkimus kas mėnesis ir neduoti kun. pinigų; iszrinko savo kolektorius ir kasierių pastatė po kaucija. Nutarė algos nebemokėti ir nei randos už kleboniją ir kun. J. Kaulakį už pasisavinimą parapijos \$5,659,86 apskųsti arcivyskupui ir pra-

szyti kito kunigo, o jeigu arcivyskupas nesutaikins, tai skųsti į svietiszką sudą.

Liepos 1 d. kunigas užsikvietė 6 slaptus policijantus į bažnyczią. Gurbellius nuo kolektavojimo pinigų užrakino nuo kolektorijų ir isz sakyklos pasakė:

„Jus snargliai savo nosį nekiszkit ne į savo reikalus ir pinigų nepadėję nejieszkokite. Kas yra, tai tie bus sunaudoti ant dvasiszku reikalų. Nuo szios dienos yra suspenduotas visas parapijos komitetas. Susirinkimų daugiau nebus. Kolektą asz pats darysiu; kasierių nei bosų man nereik“.

Kolektoriai, budami iszmintingesni už kunigą, į ginczus nestojo ir kunigo užkviesti policijantai neturėjo ką veikti. Žmonės pamatę savo mokintojo mierį, nuėjo pas arcivyskupą su skundu ir apsakė visą kunigo pasielgimą. Arcivyskupas kunigą Kaulakį nupeikė už tokį nezmoniszką elgimasi. Bet kaip paszaukė kun. K. ant iszsiteisinimo, tai kun. K. sumelavo arcivyskupui, pasakė, kad esą tik 50 tokių bedievių, kurie nesutinka su juo ir ant arcivyskupo pertikrinimo iszsiuntė savo tarnus rinkti paraszus, kurie bile vieno paklausė, į kokią bažnyczią tiki ir jeigu tik į Romos, tai ir užsiraszė. Tokių paraszų surinko 1100, bet daugelis buvo tokių, kurie nei nežino kur esti liet. bažnyczia. Tokie kunigo gelbėtojai buvo lenkberniai ir lenkai. Arcivyskupas pamatęs vardus, mus palaikė už tokius, kaip kunigas jam perstatė — bedievius. Tada, kad pertikrinti arcivyskupą, pradėjome ir mes vardus rinkti. Kun. Kaulakis tai pajutęs norėjo mus suaresztuoti, bet mes mokėjome prasilenkinti nuo to. Isz sakyklos paliepė, kad kur mes ateisime, tai kad su szluota iszvytu. Vienok žmonės matydami, kad mes teisybės jieszkom, niekur

musų neiszgine, tik daugumas skundėsi, kad jų vardus jau kunigo tarnai užsirasę pri-gaudami juos. Kunigas vėl isz sakyklos užgrąsino, kad kuris yra jam pasirasęs, o pa-siraszytu mums, toks gaus 3 metus kalėjimo. Mes vienok surinkome vardų 1078 pavie-nių ypatų ir 50 szejmyų. Vi-sų parapijonų toli neperėjome, kadangi skubinomės pristatyti paraszus arcivyskupui ant pa-žadėto laiko. — Priegtam tu-rime pasakyti, kad su parapi-jos iszrinktu komitetu, provo-tis su kun. Kaulakiu, eina isz vien keturios draugystės: Szv. Antano, szv. Juozapo, Alger-do Uzaru ir Lietuvos Dukterų draugystė. — Arcivyskupas gavęs suraszą vardų priesz kn. Kaulakį, rodos jį numetė į gurbą. Siuntėm dar treczią laiszką arcivyskupui, reikalau-dami, kad jis atsiimtų nuo mu-sų kun. Kaulakį, o duotu kitą, geresnį kunigą. Laiko atsakymui paskyrėme 3 dienas, bet jo negavome nėi po 3 san-vaiczių.

Vilties vienok mes nenusto-jame, visi lietuviai laikomės vienybėje, o už kunigą eina tik iszgamos ir keli lenkai. Mes tikimės nusikratyti nuo savo sprando tą geradėją ir jis turės, važiuoti pas Krawczuną į Chicagą arba į angliakasyk-las, kurių jis, sakėsi ant susi-rinkimo, labai bijas.

Czion turime pasakyti, kad musų bažnyčia nėra užraszta ant arcivyskupo, kaip tai kitos visos bažnyzios. Mes pirk-dami bažnyzią užraszėm ją ant S. Antano draugystės var-do. Arcivyskupui mokėjome tik duoklės po \$50 kas metas, kaip ir visos kitos bažnyzios. Arcivyskupas prie musų baž-nyzios ir sudetų pinigų nieko neturi, o ir tai jokios teisybės pas jį negalima gauti. Jeigu musų bažnyzia butu užrasz-ta ant arcivyskupo, kaip kad kitų miestų lietuviai turi ap-raszę ant vyskupo, tai musų

kun. Kaulakis plaktu mus su-kancziu teip, kaip bajorai plakė musų tėvus baudziavos gadyneje. Mes vienok szian-dien jieszkome szventos teisy-bės ir jos neradę pas arcivys-kupą, apskundėme kun. Kau-lakį, pagal Suv. Valstijų kon-stituciją, į svietiszką sudą už pasisavinimą musų sudetų \$5,659,86. Kad sudas vasa-ros laike yra kelis mėn. nžda-rytas, tai buvo kun. K. ant-naudos ir musų provininkui (lojeriui). (Pabaiga bus).

Naujos knygos.

Paslapcziai gyvojo ražan-cziaus. Sutaisë kun. J. Kau-lakis. Iszleista kasztais Phi-ladelphijos draugystės gyvojo ražancziaus. Chicago, Ill. Spauda „Lietuvos“. 1900 m. Puslapių 49.

Tai yra gyvasis ražanczius su maldomis ir giesmėmis, isz 15 paprastų atskyrių lakszte-lių suglaustas į knygutę. Pra-kalboje sutaisytojas aprasz-damas apie brostvas ir visokio menciaus, dorybes nurodo, ku-rios buk tai „traukia žmogų — guodoti — svietiszką vyriau-sybę, mylėti artymą, melstis už neprietelius, gyventi dievo-baimingai, blaivai, pildyti pri-derystę ir tt.”

Pagal pasielgimą žmonių ir paczių kunigų, ypatingai svie-tiszkos (maskolizškos ir vo-kiszškos) valdzios, neturėjo tilpti toksai paraginimas, nes svietiszką valdžią guodoti mes neturime už ką, artymo meilė raszosi tiktai ant knygos laksz-tų ir kaip kada kalbama apie tai, bet gyvenime to nēkur nėra ir patys skelbtojai meilės artymo yra pilni didziausios neapykantos. Už neprietelius netik nieks nesimeldžia, bet tik stengiasi tokiem atsiker-szinti, szaukszte vandens pas-kandinti. Dievobaimingas gy-venimas yra tiktai ant lupų ir žmones, tiesa, bažnyzijoje mel-dziasi, bet pilni nedorybių, o

apie blaivystę nėi kalbos ne-gal buti, nes sziandien lietuvių gyvenime, Amerikoje, gir-tuoklystė nustelbia visokio menciaus dorybes ir priderys-tes kaipo lietuvių.

Dainelės. Surinktos ir isz-leistos per K... Dryskį. Tilžėje 1900. Puslapių 19.

Raszzyba „Dainelių“ rods daug geresnė, negu senovi-niuose „Aukša Altoriuose“, bet to negalima pasakyti apie kalbą knygutės. Įstabus daiktas, kad lietuviszki eilia-dirbiai visados randa kaip isz-leisti savo „rasztus“, kuomet rimtesnės įtalpos rankraszcziai, tankiai guli po kelis metus ir yra siuncziami isz vietos į vie-tą, nerasdami iszleistojų. Už tuos pinigus, ką szii knygutė kasztavo, buvo galima naudin-gesnę knygutę iszleisti.

Gr. L. Tolstoi. Per bran-gu ir Mikalojus Palkinas. Vertė J. Montvila. Atspau-da isz „Vilties“. Shenan-doah, Pa. Spaustuveje V. J. Stagaro & Co. 1900. Pus-lapių 27.

Tai yra dvi pasakaitės gar-saus maskolių rasztininko L. Tolstojaus, kurio keletą rasztų turime mus raszliavoje ar tai verstų ar perdirbtų. Pirmojai pasakaitėj „Per brangu“ yra juokingas pasakojimas, kaip mažoje kunigaiksztystėje Mo-nako, pagarsėjusioje kaipo liz-das losziku, kur Europos dy-kaduoniai susivaziuoja savo pinigų praleisti, kartą žmogus tapo myriop prasudintas, bet nesjrado budelio nėi prietaisų kad jį nugaluoti, užtaigi tapo sutarta, kad kunigaiksztis (knygutėje pavadintas caruku) parodys savo mielaszirdingu-mą atmainydamas nusprendi-mą ant viso gyvasties į kalėji-mą, bet ir czionai vietą reikėjo samdyti dėl sargo dabojimui kalinio. Per daug kasztuo-jant galiaus sargas tapo pra-szalintas ir kaliniui duota pro-ga pabėgti, bet kalinys apie tą nėi nemislijo ir galutinai jam

tapo paskirta alga iki myriui, kad tokiu budu nuo jo atsi-karaskoti. Antrojoj pasakai-tėje yra pasakojimas seno ka-reivio apie gadynę caro Nika-lojaus I su visais bjauriais darbais to laiko kaip lazdos, varymas per eiles ir tt. Ideja pasakaitės yra parodyti kaip kareiviuose yra užmuszami išzkraipomi jausmai apie gerą ir blogą. Pasakotojas nelaiko per blogą tokių dalykų, kaip užplakimas iki smert, juk tai buvo paliepta, arba žudymų laike karės. Raszėjas pla-cziau nurodo, isz gyvenimo Maskolijos zinoma, kad ir da-bar yra daug blogų dalykų, rods kitokiame pavidale ir po kitokiais vardais. Knygutė yra labai žingeidi ir verta per-skaitymo kiekvienam.

Pajieszkojimas.

Pajieszkau savo sesers Pra-nės Simanavicziukės, isz kaimo Naujokų, Szimkaiczių volos-ties, Raseinių pavieta, Kauno gub. Girdejau esanti isztekė-jus už p. Szirszino. Kas isz tautiecių apie ją zinotu, teik-sis suteikti mą zinią ant szito adreso:

Miss Ona Simanavicziukė,
39 Union str.
Lawrence, Mass.

Ką turi žinoti darbininkai?

(Pagal „Svoboda“.)

(Tąsa.)

Keno rankose yra politiszka valdzia, o keno rankose turėtu buti? Politszką valdžią turi savo rankose kapitalistai, pon-palaikiai, pabrikantai ir pa-naudoja tą valdžią ant savo naudos. Jie pataikė įstatymus teip sutaisyti ir į juos tokius poragrafus įsprausti, kurie vi-sur apgina tik piniguczius o ne darbininkus. Tegul nors viens jieszko teisingumo ir pa-žiuri keno pusėje bus teisybė ar didžturezio, ar vargszo? Tai

yra bjaurus neteisingumas! Politiszka valdzia turetū buti rankose darbininkų luomos, kaip skaitlingiausios. Kapitalistai geru tos valdzios isz savo rankų neatiduos, o ją reikia atgauti, ir atgaus tada, kaip darbininkų luoma nustos buvusi „balsuojanziais galvijais“ (voting cattle) kaip mus ezionai Amerikoje vadina, kada liausis savo balsūs davusi už kapitalistų partijas, ir duos tik už savo.

Svarbi užduotė! Suvienyti dirbancius žmones (proletarijata) politiszka, iszaiszkinti jiems jų padėjimą ir užduotes, pakelti ir iszlavinti jų protiszkas ir fiziskas pajegas į kovą — tai yra užduotė socialisztkos darbininkų partijos. Matote, kad tame nieko blogo nėra, ir jeigu su laiku kas nors socialistų programe (platformėje) pasirodytu nepraktiszku, arba ką nors butu galima geriau atlikti, praszalinkite, kas nepatinka, o priimkite, kas yra gero. Kad tąją užduotę atlikti, darbininkiszkoji partija pasinaudos visokiais pragumais tinkanciais su įgimtu žmonėmis pajautimu teisingumo.

Ar tai teisybė? Tuli garsina, kad socialistai nepripazysta nei tikėjimo, nei tautystės. *Ar tai teisybė?* Ne. Į tikėjimą jie nesikisza, kadan-gi anot jų, tai yra dalykas saužinės. Teip-gi vertėtu daugiau atydos atkreipti ant politiszkų reikalavimų socialistų partijos, o ne ant to į ką jie tiki ar netiki, nes ji yra polytiszka partija teip kaip ir kitos. Mums nei į galvą neateina į ką tiki ar netiki szalininkai kitų politiszkų partijų. Paimkite tuos politikierius, už kuriuos kunigai ragina balsuoti ir mus į jų pusę traukia, ir jus pamatysite, kad jau nekalbant, kad jie yra protestonai, daugelis yra netikiai, masonai, prigulintieji į įvairias antitikejimizskas

draugystes, vienok apie tai nieks nestrupina. Vertėtu, rodosi, nesirupinti ir apie tai į ką socialistai tiki arba netiki.

Kas-gi atsieina tautystės, tai ezion visai kitokis klausimas. Darbininkai kiekvienos tautos turi organizuotiesi ir drauge su darbininkais kitų szalių vestikovą prieszai kapitalizmą. Kapitalas ir alinimas yra tarptautiszkais, tai-gi ir kova darbininkų turi buti vienokia visoje pasaulėje, buti tarptautiszka. Kapitalistu bus katalikas ar žydas jis vienokjai skriaus kitus, teip-gi darbininkas ar jis bus lietūvis, vokietys ar italas, koznas bus lygiai alinamas ir visi skaudžiai atjaus smugius ir neteisingumus szianeinio surėdymo.

Politiszki reikalavimai.

Permaina dabartinio draugijiszko surėdymo ant socialisztko įvyks per kovą susiorganizavusios darbininkų luomos su kapitalistais. Už tai darbininkai turi reikalauti panaikinimo visų tų aprubežavimų, kurie gali stabdyti lavinimasi ir apsiszvietimą ir kenkti organizavimuisi darbininkų luomos. Jų reikalavimai yra:

1) *Lygi, neaprubežiuta, tiesa balsavimo, visiems, pabaigusiems 20 metų amžiaus.*

CziŃnai Suv. Valstijose, balsuoja visi kurie tik yra pastoję ukėšais, ar gimę szioje szalyje. Nors ir ezionai nekuriuose valstijose, kaip Virginijoi, buvo bandyta atimti tiesą balsavimo beturcziams (neturintiems savasties) arba kaip Carolinoje užginta balsuoti murinams. Bet kitose vieszpatystėse, nors ir turinciose konstitucijas, dalykai stovi daug blogiaus, o kaip kur darbininkai da visai tiesų neturi, nekalbant nieko apie despotiszkas vieszpatystes. Tik keli metai kaip Belgijos darbininkai iszkovojo tiesą balsavimo. Valdancios luomos, matydamos kad jau negalės apmalszyti reikalavimų ir judėjimo gerai susi-

organizavusių darbininkų, davė jiems tiesą balsavimo, vienok suteikdamos koznam didztureziui po 3 balsus. Dar neperseniai Austrijos darbininkai visai neturėjo tiesos balsavimo, kol galiaus valdzia buvo priversta ir jietms sziek tiek tiesų duoti. Jie, mat, per kelis metus, turėdami gėrus vadovus, dirbo isz paskutintųjų, nepaisydami ant valdzios perszkadijimų, kuri darė viską, kad tik darbininkų judėjimą sloginti, uždrausdama darbininkų susirinkimus, arba iszvaikydama susirinkusius, uždrausdama arba atimdama darbininkiszkus laikraszcezius; darbininkų vadovai tik ant to iszeidavo isz kalėjimų, kad ne ilgai trukus ir vėl tenai atsidurti. Vienok darbininkai syki pradėję judėti, neapsistojo, kol nors biskį iszkovojo.

Uzkludžius Austriją, ne proszalį bus, ant jos ilgiau apsisototi, kadan-gi parodžius budą rinkimų Austrijoje, kiekvienas lengviau galės suprasti, kaip valdancios luomos pataiko viską ant savo naudos pakreipti. Austrijos parlamente yra 425 pasiuntiniai, kuriuos renka turintieji tiesą balsuoti, padalinti ant penkių skyrių. Pirmas skyrius susideda isz dvarponių, antrasis isz didžiųjų pirklių didelios miestuos, trecziasis isz mieszcionių, ketvirtasis isz ukininkų; penktą skyrių padarė isz darbininkų ir tai tada, kaip valdzia matė, kad darbininkų reikalavimų neapmalszins, tai-gi ir pasiskubino nors kiek duoti, kad tie sukilę visi nepareikalautų daug daugiau. Tai gi visos Austrijos darbininkams buvo pavelyta rinkti 72 pasiuntiniu į seimą (ant tiek apskriczių visa vieszpatystė tapo padalinta). Bet paziurėkime kaip tie skyriai renka pasiuntinius: I skyriaus 5480 dvarponių renka 85 pasiuntinius, II skyriaus 787 turtingieji pirkliai renka 21 pasiuntinį, III skyriaus 894,

000 mieszcionių renka 118 pasiuntinių, IV skyriaus 1,490, 659 ukininkų renka 120 pasiuntinius, V skyriaus, 5,018, 217 darbininkų, renka 72 pasiuntiniu. Pagal augszcziau paduotas skaitlines, kiek balsuotojų katrame skyriuje renka vieną pasiuntinį, ir teip:

I skyriuje	64 balsuotojai
II „	87 „
III „	2,241 „
IV „	11,555 „
V „	69,697 „

Isz to aiszkiiai matyti, kad vienas dvarponis tiek gilioja Austrijoje kaip 25 mieszcionys, arba 180 ukininkų, arba 1089 darbininkai. Ar tai ne dailus surėdymas? Ką?

Koznas skyrius renka savo pasiuntinius skyrium, bet ezion reikia paaiszkinti, kad skyriai I ir II balsuoja tiesiok ant pasiuntinio o kiti trys skyriai, balsuoja ant rinkikų (elektorijų) o jau tie renka pasiuntinį; tai-gi kiekvienas gali numanyti, kiek prie to buna perpirkimų ir suktybių, ir pasiuntiniais mieszcionių, ukininkų ir darbininkų parlamente yra piniguočiai ir visoki politikieriai. Apart to Austrijos parlamente turi vietą vyskupai, kliosztorių virszininkai ir kitoki bažnytiniai magnatai — tų ne rinkti nereikia.

2) *Laisvė susirinkimų ir draugyszcių,* nes nevisur teip yra, kaip kad Amerikoje ir kitur koks nors urėdninkas nepavelija laikyti darbininkams susirinkimus, arba iszvaiko susirinkusius, norinczius apkalbėti savo reikalus.

3) *Laisvė spaudos.* Laikraszcziai ir knygos yra tai svarbiausis dalykas žmonių gyvenime, ypacz dėl darbininko apsiszvietimo; tai-gi neturi buti aprubežiuojami arba draudziami, arba apsunkinami visokiomis mokestimis, kad beturcziams nebutu prieinami.

(Toliaus bus.)

Keksztu Simas.

(Tąsa.)

sėtinai įsiplūdus ant vištų po daržą, nešėsi iš klėties bardamosi didelį molinį bliudą vyšnių skystimo, ką nesenei buvo prisisunkus ir su cukriumi susivirinus; į tą tarpą tarnaitė ėjo laukan iš pirkčios ir patikus gospadinę paklausė: „Ant ko, sako, dėdienukė teip smarkiai barėsi?“ Gospadinė šoko ant jos kaip ugnis, pradėjo pluoti, keikti, o kad tarnaitė dryso dar žodį pasakyti priešais, tai švietė tą bliudą tiesiog jai ant akių: bliudas nupuolęs sutruko, skystimas pasiliejo, bet tarnaitė spėjo pabėgti į šalį ir paskui nuėjus tiesiog į šeimynkamare, apsirengė, viską savo susirinko ir išėjo savais keliais; atgal negryžo, — mat, pristoję pas kitą tarnauti išbaigti metus. — Aš savo gospadinę smarkiai pabaudžiau, kad supykus ant vištų padarė namams daug pragaišties, ir pasakiau, kad jeigu nepasiliaus dėl tų vištų vaidų kėlus, tai jiegi vieną išmušiu. Jug ir man jos jau begalo įkirėjo: panamėje buvau pasisėjęs apie pusantro karč o vikių su avizomis arkliams pas šerti naktimis, tai teip viską nudirbo, nukuitė, kad nė pasipjauti nebuvo ką. Kanapių pasisėjau anksti iš pavasario apie skartę — sakiau — virvių prisivysiu, tai ėmė bjaurybės nurankiojo jiegi vieną grudelį; pasėjau antrusyk ir vėl tą patį padarė. Sode agrastų, rodos, daug prisodinta, o kaip kokį metą nė paragaut nenunoksta: nurankioja dažaliai. Užpernai, sakau, lyg prieš savo galą, vištos pridirbo ypatingai daug blėdies: teip nukuitė daržoves, kad viską, net cibulius reikėjo pirkti. Gospadinė, mislyjau, išėjo iš galvos su toms vištomis: išdaužė langus, sumušė kropą, suspardė vaiką, išviję tarnaitę ir da ant galo pagalios pervedė jauną, labai sargų šunelį. Teip man gailu buvo to šunpalaikio, kad, rodos, nebutu teip skaudėję širdies, jeigu būtų arklys arba kitas gyvuolys kritęs. Syki vagys man butu išgabėję iš tvarto visus arklius, kad netas šunelis, o dabartės va, ėmė ir pervedė. Mat pamačius vištas bekuičiant daržoves pasšaukė meškių ir norė pasiundyti; šuo tuo tarpu nepaklausė: jinais iš piktumo pasigriebus spatą iš visos galės paleido į šunį, pataikė tiesiog į pirmgalinę mentę ir iškirto koją. Keletą dienų šunelis pašlubinėjo ant trijų

kojų ir reikėjo pagalios nudėti; — liko tik persenėlis vilčius.

Teip atsitikus, jau aš netekau kantrybės, negalėjau sulaikyti piktumo: Susišaukiau visas vištas į klėtį, išrinkau iš visos govedos penkioliką jauniausių vištaičių, šešioliktą gaidį, o visoms kitoms galvas nupjauščiau ir liečiau išvirinti. Mitome vištiena per visą sanvaitę ir atsivalgėme iki nenorų. Vieną kiaulinę atskyrčiau vištoms, sumečiau likusias, šeriau, girdžiau gerai ir neleidau laukan, pakolaik tvarte apsiprato. Paskui tik kartais paleisdavau ant kiemo pasibėgioti ir vėl varydavau tvartan ir ten lesindavau. Ta penkiolika vištų pridėjo tokią daugybę kiaušinių, kad patys valgėme valiop ir da parduoti kelios kapos atliko: mat, dabartės jau nemėtė visais pašaliais: dėjo tiktai tvartelyje ir kasdien po dešimtį kiaušinių atsinėdavo gospadinė, — ir be jieskojimų, be jokios turbacijos, o barnys sulyg tuo sykiu tilte nutilo. Atejus rudeniu ir lauko darbus apdirbus, nuvažiavau girion, nusipirkau šiokių-tokių rastagalių ir prie galo kiaulinės pastačiau trisienį nuo trijų sieksnių ilgio ir nuo tiek pločio. Sienas sandariai sukroviau, susamanojau, plyšius išglaisčiau moliu, užlubojau, ant lubų užpyliau spalų, žemių, kad šiluma laukan negaruotų, išgrindau, paskui per pusę perdariau; padariau du tvartukus: žašinę ir vištinę. Į žašinę išpjoviau duris iš šono, o į vištinę per galą; įdėjau po stiklinį langelį, kad viduje butu šviesu. Perdarė, nusipirkęs keletą degtų plytų ir pats pasidaręs keletą žalių namieje, nuipdžiau mažytį pečiuką, idant žiemą galima butu pakurti, kad paukščiams nebutu peršalta. Vištinėje ir žašinėje įtaisiau tam tyčia lovelius lesalui ir skyrium vandeniui, teipo-gi skyrium mėšalui, kad pašaro nemindziotų, neterštų ir nenuėitų nė kiek ant niekų. Pirmą žiemą jau patyrčiau, kaip tai naudinga turėti tam tyčia namams paukščiams gerą, priegtam šiltą pastogę. Maisto tą žiemą, kaip vištoms, teip ir žašims, išėjo tik trečia dalis, kas kitais metais; žašys pridėjo kiaušinių kone dvigubai, negu kitais metais ir teip gerai išperėjo, kad paperų kuonemet nieko neliko, o žašiukų užaugo dvigubai, negu kitasyk. Vištos tuojaus po kalėdų pradėjo dėti ir dėjo visą žiemą, vasarą, rudenį ir tik su trumpais perstojimais.

Kiaušinių ne tik patiems buvo pakaktinai, bet da keletas kapų parsidavė. Vištukų užaugo apie penkiasdešimts ir vos tik 3 beauginant nugaišo. Jau dabartės neįpainiojo niekam po kojų, neteršė takų, nekuitė rasodos ir nepykino nė vieno: augo jie sau vištinėje, skyrium pertvarelyje nuo kitų vištų; — ir tik pajuto gospadinė, kad už gaidukus paėmė apie keturis rublius, — nė kropą nesumušus, nė lango neišbeludus, nė šuniui kojos nenukirtus; nereikė dabartės Jonukui risti ragožiais nuo stogo. Šeškečiams teip-pat užstojo tikra gavėne: jau nekiaušiniavo ir nebedraskė vištų naktimis. Nebeto, vasarą pasileidžia ant kiemo pasikuitinėti, pasibėgioti, bet vištos jau teip atprato nuo daržų, trunkytis kur nekliut, kad niekur nė neina nuo kiemo: pasibovija apie savo tvartuką ir vėl lenda atgal lesinėti savo išlesas. Pašaro išcina vištoms tik kelinta dalis, kas kitasyk. Da ir gero mėšlo padaro didoką kruvą, kuriuo sąmašiu su kitokiu pavasarį ant raeile užmėžiame daržą, o kitais metais išmėtydavo mėšlą visais pašaliais. Rasodos dabartės jau nebereikia pirkti ir net kaimynams pilną rėtį dėvėme. Galų gale aš aprokavau, kad paukštinė, prietam šilta, atnešė man gryno pelno vienais metais apie 80 rublių, kitais gi metais, man ding, naminiai paukščiai padarydavo apie tiek pragaišties”. — Tai teip nupasakojo man Keksztu Simas apie savo skiauturuočius.

Dabartės visų aplinkinių akys atkreiptos į Simą. Pradžioje vieni pajukė jo darbus, kiti stebėjosi, o daugumas tylėjo ir laukė, ką toliau pradės Simas. Ypačiai Kreivarėzienė labai šaipėsi, kad vištoms, anet jos, pakajus stato. „Ar negali, sako, valkiotis pašaliais; jug da visokias nuobiras surankioja — tai nė lesalo netiek reikia, atlieka sauja, kita. Ot, išsimislyjo ne tikrus galus!” Jug teip-pat sakė ir pati Simienė, vis rėkė, kad nereikia vištinės, o dabar džiaugiasi ir kitoms pasigiria apie naudingumą savo paukštinės. Sako, kad ir Kreivarėzienė jau pradeda mausti vištinės; mat, ir ji žmona daug prisiteriojus su toms vištoms. Jug aną metą, nupuolus nuo anttvartės, sirgo keletą sanvaičių, o ranka da ir dabartės ne ką gali — vis da atliepias tasai puolys. Tai-gi, jau ir jinais tariusi savo vyrui pasistatydinti

(Loliaus bus.)

Persikrauste.

Kazys Miliszauckas lietuviszkas kriauczius persikraustė po sziuomi numeriu 256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Isz visur.

Budapeszte, Vengrijoi, dukte vyriausio inzinieriaus isz Bistric, Septynkalnijoi, Erika Paulas iszdavė egzameną ant architekto. Visi statanti didelius namus paveda jei darbą.

Galicijoi kunigai iszsimanė dirbti ziedus vardan sziedlotuvių Panelės szv. su szv. Juozapu, kuriuos pardavinėja žmonėms kaipo stebuklingus. Nesiojanti tokius ziedus apturinti visokias mylistas, kokių tik reikalauja. Jaunieji labai perka tokius ziedus, kad greičiaus apsivestu.

Australijoi, New Britain salų grupoje, ant salos Beach buvo didelis žemės drebėjimas, kur net jurių vanduo susijudino ir paskandino visus žvejus, kurie tame apskrityje buvo.

Kinuose apie Tourane siautė baisi audra, lygi Galvestono. Daugelis kaimų namų sugriauta, tai nuneszta, javai supustyti ir apie 1500 žmonių užmuszta.

New Hebrides salų grupoje ant salos Eromanga, szale Australijos, gyventojai užpuolė ant misijonierių ir priėmusių krikščionystę gyventojų, ir 4 misijonierius bei vieną atsivertėlį užmuszė.

Prancuzijoi, paviete Du Nord, kasyklose Aniche isz nezinomos priezasties užsidegė dinamito krautuvė, kur užmuszė 16 kalnakasių, 40 sužeidė ir 18 užgriovė, kur tie gal nutrokszti.

Pilipinuose, pas salą Guam, audra nuskandino vieną amerikoniszką kariszką laivą „Yo-

semite”, kur prigėrė ir 5 kareiviai. Ant salos audra padarė baisius iszpustyjimus. Miesteliai Inorajan ir Terraf-ero isznyko nuo pavirsziaus žemės, visi vaisiai sunaikinti ir daugelis žmonių užmuszti bei sužeisti yra. Amerikos valdžia turės gelbėti nelaimės isztiktus.

Rumunijoi vieno didelio kaimo, Macedonijoi gyventojai nenorėjo mokėti naujų mokeszių o valdžia varu norėjo iszpleszti. Gyventojai susiorganizavę užpuolė mokeszių rinkikus ir jiems iszperė kailį. Valdžia priesz ukininkus isziuntė kariauną, kur susimuszime 20 ukininkų užmuszė ir daugelį suaresztavojo.

Prancuzijos inzinieriai keta pradėti kast tunelį dėl gelezinkelio per Gibraltarą suosmauką isz Europos į Apriką. Tunelis bus 25 mylių ilgas ir kasztuos \$43,500,000. Po iszkasimo tunelio bus galima su pavandeniniu gelzkeliu isz Tiencen, Ispanijoi, nuvažiuoti į Tangier, Moroko vieszpatystėje, Aprikoje.

Popieziaus sveikata žymiai mažinasi dėlei senatvės ir vienas negal vaikszioti be vedėjų. Visi pranaszauja, kad popieziaus jau neilgas gyvenimas.

Kroatijoi, Warasdine tapo apskūstas graik-katalikiszkas vyskupas už kreivą prisieką.

Maskolijos valdžia užsimanė pertaisyti kalėjimus pagal Vokietijos budą. Pirmiaus už sunkius nusikaltimus nusidėjėliai buvo iszvaromi prie sunkių darbų į Siberiją, dabar tai paaikinus, sunkių darbų vietas bus parengtos kalėjimuose, kur pirmiaus buvo stacijas varomų Siberijon. Toki sunkių darbų kalėjimai bus pastatyti dėl 700 žmonių, kurių pertaisymai ir

pastatymas kasztuos apie 600,000 rublių. Kaliniai bus atskirti tokiuose kalėjimuose tik tai naktyje; darbavietėse ir valgstubėse bus visi maisztrium.

Italijos socialistai seime iszguldė žiaurumą kariszko sūdo ir pareikalavę tokio atmetimo ir kad visi prasikaltėliai butu sudyjami per prisaikintus sūdzias (grand jury). Neziurint ant priesztaravimo karės ministerio, seimas panaikino kariszką sūdą.

Italijos seimas nutarė, kad kiekviena valdžia, valdininkai ir szejp žmonės užtikę kur anarchistą tuojaus sugautu. — Nereik nei seimo nutarimo, juos gaudo visi ir daugelyje kartų turi kentėti visai nieko nekalti žmonės

Pesulkoje, Maskolijoi keturi kavalerijos kareiviai tapo prasudyti myriop už prigulėjimą prie „socialistiszko suokalbio”, kad iszkėvoti laisvę darbininkams.

Isz Salt Lake City, Utah, nukako du mormonų misijonieriai į pietinę Vengriją plautinti savo tikėjimą į daugpatystę. Mieste Temesvar jiems bekalbant apie mormonizmą, užpuolė juos klausytojai, pradėjo muszt ir maudyti arklių maudynėje. Tik policija nabagus iszgelbėjo isz įnirszusių rankų.

Berlyno universitetą lanko 371 studentė, isz kurių yra 348 merginos, 19 apsivedusių ir 4 naszles. 118 yra isz kitų szalių, veik didesnė pusė isz Maskolijos. Tarp studentų yra 101 zydelka. 1886 m. daleidus moterims lankyti universitetą, norinczių atsirado tik 40 ir laike 4 metų pasidaugino ant 371. Del studentų isz Maskolijos yra apsunkinimai, ko nēr dėl kitų szalių.

Draugystė senoviszkų rinkimų Paryziuje, turi vieną akmenį isz Chaldėjos, kuris 4000 metų pirm Kristaus buvo įmurytas Tello muruose pas Sirpullą.

Kalnakasiai vario kasyklose ant salos Kubos teipgi Wallijuje ir Chili, pietinėje Amerikoje, turi žalius plaukus kaip žolė. Priezasczia tokio pažaliavimo yra iszgaravimai isz vario rudos, kurioje yra daug žiurkzolių (arszeniko).

Paskutinis suskaitymas gyventojų Maskolijoje parodo, kad visoje vieszpatystėje esą daugiau negu 136,000,000. Maskolių esą 86,000,000, o lenkų 9,000,000. — Finų yra daugiau kaip 6,000,000, o lietuvių 5,600,000. Yvairių mongoliszkų tautų apie Volgą, Kryme ir už Kaukazo yra 11,000,000. Teipgi apie 4,000,000 zydu ir apie 1,000,000 vokiezių. Kaip matome ezion nieko neminėta apie yvairias tautas Siberijoje, taigi szis skaitlius gyventojų yra tik europiszkos Maskolijos.

Atsakymas.

Varpeliui. Kas link įvedimo lietuviszkų knygu į Carnegie Knygyną, Munhall, Pa. per babtistų kun. J. Davis, W. M. Stevenson ir kitus, apie ką buvo raszta „The Pittsburg Dispatch” ir „Pittsburg Chronicle Telegraph” jau Kovo mėnesyje, mes malonėtumėm, jeigu galima butu, tuos rasztus įgyti ir apie tai persitikrinti.

Susirinkimas.

Susirinkimas ir prakalbos Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopos bus nedėlios vakare 9 d. Gruodzio ant 3:30, 7 val. po pietų Leonardo svetainėje, Providence, Scranton, Pa.

Visi lietuviai ir lietuvaits yra užkviecziami susirinkti pasiklausyti prakalbų ir prisirasztyti prie T. M. D.